

Krönika

Schymans senaste återfall var inget att bry sig om. Hon framtonar blott som än mänskligare, noterar Per-Olof Bolander.

Svaghet är styrka

Vad var det som fick dig att börja dricka igen? Journalist-rätten med kamerateam hade fångat in Gudrun Schyman på gatan och gjorde sitt bästa för att hetsa henne.

Men om någon gjort sig förtjänt av den behandlingen så är det Gudrun Schyman. När hon avvisade frågor som alltför privata försökte hon stänga en dörr hon gjort politisk karriär på att hålla öppen. Hon är naturligtvis inte den första att via massmedia nyttja det privata i den offentliga rollen. Vad som gör henne mer ovanlig är att hon spelar på privat svaghet, inte styrka.

John Kennedy lät utvalda fotografier skapa en image av robust hälsa och harmoniskt familjeliv. Verkligheten var mer kompli-

cerad, minst sagt. Politikerrollen som den då uppfattades av den amerikanska allmänheten innefattade ledaregenskaper som måste botten i den personliga karaktären, och som naturligt nog borde återspeglas även i privatlivet. En slutsats som många dragit av Clintons bevarade, eller rentav stärkta, popularitet trots sexskandalerna är att den

attityden till politiska ledare hos amerikanerna ersatts av en inställning som betecknats som mer europeisk och sofistikerad, där ämbetsfunktionen hålls klart avskild från ett privatliv där snart sagt vad som helst kan föregå.

Gudruns Schymans popularitet kan inte förklaras av att svensk allmänhet värderar hennes politiska arbete och lämnar hennes privatliv därhän. Tvärtom har vänsterpartiets lycka varit en partiledare vars personliga egenskaper getts större uppmärksamhet än det politiska innehållet. Som hennes inför valet utgivna bok proklamerade, trädde hon fram inför offentligheten som människa, kvinna, mamma, älskarinna och partiledare.

Gentemot en stereotyp av politikern som en grå, emotionellt förtvinnad maktteknokrat profilerade sig Schyman som en mångfacetterad och färgstark människa. Men det var inte det äldre elitistiska ledaridealet – den helgjutna, till karaktären överlägsna personligheten – hon appellerade till. Det idealet, av vilket Kennedy var ett karismatiskt mög falskt eko, presenterar ledaren som föremål för beundran mer än identifikation; en förebild, inte en kompis. Det schymanska ledaridealet är istället utpräglat egalitært. Eventuell överlägsen skicklighet i det politiska hantverket legitimeras genom just *avsaknaden* av överlägsenhet som person. För att bli accepterad måste ledaren visa att han eller hon *inte* är en bättre människa än någon annan.

När Schyman offentligen tvangs lägga alkoholist till listan av roller var det därför opinionsmässigt inga katastrofer. Och därför gar hon heller inte efter det senaste återfallet. De vänsterpartister som tidigare sagt hit men inte längre är nu förlåtande och förstående. Och varför inte, för vem bryr sig om politikens utfästelser? Att både Schyman och hennes partikamrater ostraffat kan kassera tidigare utfästelser illustrerar hur den politiska kulturen tappat all heder, och istället lagt sig till med terapivängens floskler.

Det framställs som mer mänskligt och moget, men är det något barn snabbt lär sig är det hur man kan förklara bort löfsebrott för godtrogna vuxna. Det brukar sägas om barn till alkoholister att de tidigt tvingas ta på sig mycket av vuxenlivets ansvar. För Gudrun Schymans väljare gäller det snarare att så långt som möjligt undfly det politiska medborgarskapets ansvar och istället odla en grätmiljd kult av svagheten som identifikationsobjekt.

7 maj 1999

PER-OLOF BOLANDER

Ljus och luft. NCC hade alla tillstånd som behövdes för att börja bygga, skriver Lennart Eriksson.

NCC följer lagen

Lennart Eriksson, affärsområdeschef för NCC Bostad, protesterar mot Magnus Sederholms beskrivning av hur markarbetena på Bageriberget genomförts.

En artikel tisdagen den 30 mars redovisar Magnus Sederholm sin syn på hur området runt Saltsjö kvarn borde utvecklas. Hans artikel är fylld av angrepp och insinuationer. Det är inte endast NCC som berörs. Anklagelserna drabbar också Stockholms länsstyrelse och politiker i Nacka.

Debatt/Bageriberget

Den 7 december 1998 startade NCC Bostad arbetet med den första etappen bostäder vid Saltsjö kvarn, sedan Nacka kommun den 20 oktober gett bygglov för 167 lägenheter, i enlighet med gällande detaljplan. NCC har flera skäl att utveckla området på det sätt vi nu gör.

1. NCC hade bygg- och marklov från kommunen och därmed laglig rätt att starta arbetet.

Både mark- och bygglov var vid den tiden överklagade till högre instans. Vi ville starta arbetet under största möjliga öppenhet. Därför arrangerade vi en särskild pressträff för att berätta om våra planer. Vi skickade ut pressmeddelanden och informerade ansvariga myndigheter om att vi tänkte använda vår lagliga rätt att starta arbetena. En del artiklar skrevs i pressen om våra planer.

De myndigheter som skulle behandla överklagandet (länsstyrelse och länsrätt) hade möjlighet att besluta om inhibition, att inte tillåta oss att sätta igång arbetet så länge ärendet inte var avgjort. Men så skedde inte.

2. När NCC köpte området fanns en detaljplan som hade vunnit laga kraft redan 1993.

Bygg- och marklovet följer till alla delar denna gällande detaljplan. Områdesnämnden på Sicklaön konstaterade också som skäl för bifall till ansökan om bygglov, att husens utformning och placering följer gällande detaljplan. Den försening som har skett i förhållande till de ursprungliga planerna har kostat ett antal miljoner kronor, pengar som belastar projektet och i slutänden får betalas av de boende.

3. Stockholm behöver nya bostäder. Under de tre första kvartalen 1998 hade endast 267 bostäder bör-

jat byggas inom Stockholms stad (SCB), inom Storstockholm 1 620 lägenheter. Hälften av regionens kommuner lider brist på bostäder. Den senaste femårsperioden har det endast påbörjats en ny lägenhet per var femte ny länsinvånare.

NCC hade alla tillstånd som behövdes för att äntligen kunna börja bygga eftertraktade och efterfränta bostäder vid Saltsjö kvarn. Stockholm behöver fler bostäder. Därmed utvecklas också området från ett nedslitet industriområde till ett område, dit också allmänheten får fritt tillträde. Det kommer att bli möjligt att gå längs strandpromenaden. Och om vi får som vi vill, blir det också bryggor, pirar och båtar. Vi öppnar vattnet och utsikten för alla som vill njuta av det vackra, både för dem som bor på Saltsjö kvarn och för allmänheten. Kort sagt skapar vi vad de flesta som har deltagit i arbetet så här långt kallar en god miljö.

De instanser som har behandlat överklagandena har lämnat dem utan bifall, de ställer sig bakom kommunens beslut om bygg- och

marklov. Skälet är inte, som Magnus Sederholm antyder, att NCC hade ställt de överprövande instanserna inför *färdig* genom att påbörja arbetena. Vårt projekt följer till alla delar den beslutade detaljplanen.

Vi öppnar vattnet och utsikten för alla som vill njuta av det vackra, både för dem som bor på Saltsjö kvarn och för allmänheten.

Avslutningsvis vill jag säga, att jag skulle uppskatta en konstruktiv dialog med organisationen Stolta stad. Den måste utgå från att vare sig byggare eller miljöorganisationer är satta att överpröva beslut som fattas i kommuner och länsstyrelser. Nu är besluten fattade om Saltsjö kvarn och vi fullföljer våra planer.

LENNART ERIKSSON

Spräng och annonsera

Stolta stads ordförande Magnus Sederholm ger NCC svar på tal.

NCC spränger sönder ett av Stockholms riksintressen – området runt Saltsjö kvarn – trots att lagakraftvunnet tillstånd saknas. NCC utnyttjar luckor i lagtexten för att påverka utgången till egen fördel. Ärendet är överklagat till kammarrätten där NCC avviker från detaljplanen, en rättsprövning pågår således. Regeringen har dessutom på sitt bord en begäran om att detaljplaner för Saltsjö kvarn upphävs i avvaktan på den pågående inventeringen av riksintresset längs strandsträckan.

Fortfarande pågår en precisering av riksintresset i området (Kvalitetsprogram för Nackas norra kust, remissförslag 25 januari 1999), som NCC tidigare sagt sig vilja respektera. Denna sätter man ur spel genom att spränga bort det tvistiga handlar om. Vid kommande möten (i Nacka kommunens regi) återstår inget Bageriberget att tvista om.

Eriksson påstår vidare att inhibition inte medgivits. Länsstyrelsen stoppade faktiskt projektet, men efter påstötning hos Adelsöhn släpptes inhibitionen. I detta läge hade NCC:s grävskopar och motorsågar redan varit framme.

Innan NCC hunnit spränga Bageriberget valde man tystnad. Nu försöker man dölja skandalen bakom en påkostad (10 mkr) annonskampanj. Vi ska föregå med god exempel, bli det mest ansvarstagande byggnadsföretaget, heter det. En koncernledning med respekt för marknad och kunder bör inte acceptera dylikt – brister i den långsiktiga trovärdigheten återspeglas i aktiekursen. Stolta Stad har i ett år sökt en dialog med NCC utan annat resultat än att Antonia Ax:son Johnson i februari meddelade att hon återkommer i saken. Så har ej skett. Kungliga Djurgårdsförvaltningen och Ekoparkförbundet har försökt påverka kommunen (Erik Langby) att hålla utfästelser och invänta kvalitetsprövningen innan mark bygglov beviljas. Så har ej heller skett.

NCC:s bostäder i Saltsjökvarn är avsedda för ett fåtal köpstarka kunder. 167 lägenheter vid Saltsjö kvarn löser inte bostadsbristen, det finns bättre områden om det är syftet. NCC har spekulationsköpt Saltsjö kvarn, tagit en risk, och får stå sitt kast. Respekteras riksintresset Stockholms sjöinfart och Kvalitetsprogrammet för Nackas norra kust kommer detaljplanerna att upphävas. Min fråga i förra artikeln – Vem limmar ihop Bageriberget? blir då högst aktuell.

MAGNUS SEDERHOLM